

Handlingsplan – Våld i nära relationer

Socialnämnden, Motala kommun

Beslutsinstans: Socialnämnden
Datum: 2013-12-11
Reviderande instans: Socialnämnden
Datum: 2016-06-15
Gäller från: 2016-06-15

Diarienummer: 13/SN 0184
Paragraf: SN § 192
Diarienummer: 16/SN 0052
Paragraf: SN § 131

Handlingsplan – Våld i nära relationer

Inledning

Mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld är ett omfattande samhällsproblem och är ett av de allvarligaste uttrycken för ojämställdhet i samhället. Våldet hindrar kvinnor och barn från att åtnjuta sina mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Det är en av de allvarligaste riskfaktorer som berövar våra utsatta barn rätten till att växa upp och bli HELA individer. Våldets konsekvenser för våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld är av omfattande karaktär och det är flera myndigheters ansvar att motverka det (Länsstyrelsen, 2013).

Även män kan utsättas för våld av såväl män som kvinnor. Dock visar både svensk och internationell forskning att grovt och upprepat våld inklusive dödligt våld i heterosexuella relationer i de flesta fall handlar om en mans våld mot en kvinna. Forskningen visar också att även kvinnor i samkönade parrelationer, i heterosexuella relationer samt hetero- och homosexuella män utsätts för våld av sina partner och andra familjemedlemmar (Handboken Våld, 2011).

I Motala kommun finns ambitionen att förbättra stödet till de personer inom kommunen som är våldsutsatt, har varit våldsutsatta eller utövar hot och våld i en nära relation.

Handlingsplan

Definition av våld

Våld är varje handling riktad mot en annan person som genom denna handling skadar, smärtar, skrämmer eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något den vill. (Per Isdal, psykolog och ledare för stiftelsen Alternativ til vold i Oslo)

Syfte och mål

Handlingsplanen för arbetet med våldsutsatta och förövare är ett styrdokument för alla medarbetare. Den uttrycker socialnämndens värderingar och övergripande mål.

Syftet med handlingsplanen är att beskriva förbättringsarbetet utifrån fastställda och uppföljningsbara mål samt att koppla dessa till de värderingar och definitioner som vi utgår från i arbetet med målgrupperna.

Utgångspunkter för kommunens värdegrund

I FN: s Allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna står att de mänskliga rättigheterna gäller för alla och envar. De slår fast att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter. De mänskliga rättigheterna är universella. De gäller över hela

världen, oavsett land, kultur eller sammanhang. Artikel 3 lyder: *Var och en har rätt till liv, frihet och personlig säkerhet.*

Kvinnokonventionen om avskaffande av all slags diskriminering mot kvinnor antogs av FN:s generalförsamling 1979. Konventionen trädde i kraft i september 1981.

Konventionen om barnets rättigheter säger att konventionsstaterna skall respektera och tillförsäkra att varje barn omfattas av de rättigheter som anges i konventionen utan åtskillnad av något slag, oavsett barnets eller dess föräldrars eller vårdnadshavares ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, handikapp, börd eller ställning i övrigt. Vidare skall konventionsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars, vårdnadshavares eller familjemedlemmars ställning, verksamhet, uttryckta åsikter eller tro. I artikel 3 står att barnets bästa alltid ska komma i första rummet.

Insatserna för att bekämpa mäns våld mot kvinnor måste göras utifrån ett rättsligt, socialt, ekonomiskt och hälsorelaterat perspektiv, samt inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv. I de fall barn är offer för brott eller på annat sätt berörs av våldet måste särskild hänsyn tas till deras behov, rättigheter och förutsättningar (Regeringen, 2013).

Socialförvaltningens verksamhetsidé

Öppen – Vår verksamhet bygger på öppenhet för människors behov och önskemål. Vårt arbete kännetecknas av gott bemötande, tillgänglighet, samverkan och delaktighet.

Stolt – Vi är engagerade och vågar vara stolta över vår kompetens och professionalitet. Vi bygger vår verksamhet på värden där människan står i centrum.

Nyskapande – Vi är kreativa och nyskapande. Kvaliteten säkerställs genom att vi ständigt utvecklar och förbättrar vår verksamhet samt anpassar våra arbetsmetoder utifrån individuella behov.

Socialförvaltningens grundsyn är att vi ger anpassat stöd med hög kvalitet som kompletterar individens egna resurser.

Socialnämndens ansvar

Socialtjänstlagen 5 kap. 11 §

Till socialnämnden uppgifter hör att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp.

Socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.

Socialnämnden ansvarar för att ett barn, som utsatts för brott, och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver.

Socialnämnden ska också särskilt beakta att ett barn som har bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående är offer för brott och ansvarar för att barnet får det stöd och den hjälp som barnet behöver.

I Socialtjänstlagen 3 kap. 3 § framgår att insatser inom socialtjänsten ska vara av god kvalitet samt att kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande ska utvecklas och säkras.

Målsättning med kommunens arbete

Alla människor oavsett kön eller ålder skall ha rätt till ett liv utan hot, våld, förtryck eller annan kränkande behandling.

Ett professionellt bemötande

Våldsutsatta personer ska mötas med respekt, empati och förståelse. Ett bra bemötande kan vara avgörande för att en våldsutsatt person ska kunna berätta sin historia och våga lämna sin relation. Personal ska på ett förtroendefullt sätt aktivt uppmärksamma våld i nära relationer genom att våga se, våga fråga, våga lyssna, ta emot och bekräfta en berättelse. Den som utsätts för våld, eller hot om våld, ska snabbt få stöd och hjälp i sin situation.

Personal som möter våldsutsatta och förövare ska synliggöra de barn som upplever och har upplevt hot och våld, samt erbjuda stöd och hjälp. Det är viktigt att även synliggöra och erbjuda stöd till de som utövar våld. Även anhöriga kan vara i behov av stöd.

Om en person har skyddade uppgifter ska dennes adress och personuppgifter hanteras varsamt så att identiteten inte kan röjas. Personal ska ha ett säkerhetstänkande i hantering av bland annat handlingar så att sekretessbelagda uppgifter inte kommer ut. Postförmedling ska ske via Skatteverket om personen har sekretessmarkering eller kvarskrivning.

Information ska finnas tillgänglig

Socialnämnden ansvarar för att det ska finnas lättillgänglig information, såväl digitalt som i pappersform gällande kommunens arbete med våld i nära relationer samt det stöd och den hjälp som finns att få. Informationen ska riktas till den som är utsatt för våld, den som utövat våld och de barn som har upplevt våld. Informationen ska vara lättläst och finnas på olika språk.

Regelbunden kartläggning

Minst var tredje år ska socialnämnden genomföra en genomgripande kartläggning av våld i nära relationer i kommunen. Kartläggningen ska resultera i en uppskattning av förekomsten av våld i nära relationer i Motala samt hur det förändras över tid.

Kartläggningen ska även utgöra grund för verksamhetsutveckling. Kartläggningen bör även omfatta och tydliggöra utsattheten hos särskilt sårbara grupper; äldre, personer med funktionsnedsättning, personer med missbruksproblem, personer som lever i samkönade relationer, utlandsfödda samt personer som lever i en hederskultur.

Analys av insatser

Socialnämnden ska analysera hur de tjänster som erbjuds målgrupperna svarar mot gruppens och enskildas behov. Kartläggningen och statistiken kan utgöra en utgångspunkt för en sådan analys. En viktig uppgift är att undersöka vad hjälpsökande personer själva anser om det stöd och den hjälp de erhållit. Det kan till exempel ske genom enkäter/utvärderingar.

Insatser

Socialnämnden ska erbjuda insatser såsom skydd, råd och stöd samt vård och behandling såväl akut som på kort och lång sikt till både våldsutsatta, barn och våldsutövare.

Riskbedömning

Socialnämnden ska bedöma risken för fortsatt våld i varje enskilt ärende.

Samverkan

Samverkan ska ske på övergripande nivå och i enskilda ärenden. Det ska ske en samverkan inom socialtjänsten och även med andra viktiga aktörer. Socialnämnden ska identifiera med vilka aktörer behov av samverkan finns för att ge våldsutsatta vuxna och barn samt våldsutövare det stöd och den hjälp de behöver. Samverkan ska syfta till att tydliggöra de olika aktörernas uppdrag och ansvarsfördelningen dem emellan.

Uppföljning

Socialnämnden har ett uppföljningsansvar av verksamhet till vilken nämnden har överlämnat genomförande av insatser. När socialnämnden genom ett biståndsbeslut lämnar över genomförandet av insats till annan verksamhet utförs insatsen enligt socialtjänstlagen. I varje enskilt ärende där socialnämnden har överlämnat genomförande av insats, ska insatsen följas upp och utvärderas.

Kunskap - och kompetensutveckling

Personal som arbetar med handläggning och uppföljning av ärenden enligt socialtjänstlagen ska ha teoretiska kunskaper inom området våld i nära relationer samt förmåga att praktiskt kunna tillämpa dessa kunskaper. Personal som utför insatser enligt socialtjänstlagen ska ha teoretiska kunskaper inom våld i nära relationer samt förmåga att praktiskt kunna tillämpa dessa. All nyanställd personal ska erbjudas någon form av grundutbildning gällande våld i nära relationer. Personal som arbetar med våld ska ha möjlighet till kunskapsutveckling fortlöpande.

För att förbättra kvalitén i det stöd som kommunen erbjuder ska det finnas personal med fördjupade kunskaper om våld i nära relationer. De ska vara ett stöd till övrig personal som möter våldsutsatta, våldsutövare och barn som upplevt våld.

Slutord

Det är viktigt att vi som aktörer tänker igenom vår egen syn på våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt att en del barn får uppleva våld i sina hem. Det krävs tid att reflektera över sina värderingar, sin inställning till makt och beroende och hur det påverkar mig i mötet med en våldsutsatt person.

För att konkretisera och stödja handlingsplanens genomförande finns det riktlinjer och rutiner upprättade för socialförvaltningen.